

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Crèdits	0.72 presencials (18 hores) 2.28 no presencials (57 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Pere Jaume Alzina Segui pere.alzina@uib.es	19:00h	21:00h	Dilluns	01/09/2011	30/06/2012	Sala de professors

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura "Processos i contextos educatius", juntament amb la de "Característiques organitzatives i curriculars de les etapes i dels centres d'ensenyament secundari" i la de "Interacció i convivència a la'aula", forma part del mòdul "Processos i contextos educatius", que amb els mòduls "Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat" i " Societat, família i educació", s'inclou en el bloc genèric dels Màster en Formació del Professorat".

D'entre els objectius del màster aquesta assignatura es relaciona directament amb els següents:

- * Planificar i desenvolupar el currículum en el marc del centre educatiu.
- * Dissenyar espais i processos d'ensenyament aprenentatge.
- * Desenvolupar processos de tutoria individual i grupal de forma coordinada amb els altres agents educatius.
- * Conèixer i analitzar de forma crítica la professió docent en l'actualitat i les concepcions personals sobre la mateixa.
- * Conèixer les institucions i els models de formació permanent, la investigació i la innovació educatives.

Requisits

Els únics requisits que s'han de satisfer són els generals d'admissió al màster.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

L'assignatura té un caràcter de formació bàsica i genèrica i, per tant, no té requisits essencials ni recomanables.

Competències

Les competències que es descriuen a continuació no són exclusives d'aquesta assignatura. L'assoliment d'aquestes precisa la integració d'aprenentatges que es desenvolupen en les diferents assignatures del mòdul 1.2., el qual comparteix el nom de l'assignatura *Processos i contextos educatius*, i en altres mòduls que integren el bloc genèric. Per tot això la contribució de l'assignatura a cada una de les competències pot donar-se en diferents graus, es a dir, el desplegament de continguts i la proposta d'activitats pot relacionar-se de manera més directa i concreta amb algunes competències, mentre que la contribució a d'altres pot considerar-se més perifèrica o precisarà del complement i treball més específic en altres assignatures del màster.

Específiques

1. Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent (41).
2. Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i de convivència (39).
3. Participar en la planificació i el desenvolupament del currículum en el centre docent a través dels diversos processos i instruments d'elaboració del mateix (19).
4. Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa (31).
5. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental (27).
6. Conèixer les institucions, models i vies per a la formació permanent, la investigació i la innovació educatives, valorant aquests com una necessitat inherent a l'exercici professional (44).

Genèriques

1. Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer el centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge (8).
2. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible (5).
3. Conèixer la normativa i organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament (9).
4. Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència en l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes (7).

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

5. Informar i assessorar a les famílies sobre procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills (11).

Continguts

El temari es desplega en tres grans blocs de continguts.

Continguts temàtics

- Bloc 1. Els contextos o àmbits educatius i els problemes transversals al sistema educatiu
 - 1.1. Els contextos o àmbits educatius de la societat contemporània. L'educació formal, no formal i informal.
 - 1.2. Les relacions entre els contextos o àmbits educatius.
 - 1.3. Les TIC al centre educatiu.
 - 1.4. Principals problemàtiques que afecten el sistema educatiu.
- Bloc 2. Les funcions del professorat
 - 2.1. Les funcions del professorat a la LOE.
 - 2.2. Les funcions socioeducatives de l'educació i del professorat.
 - 2.3. La professió docent.
 - 2.4. La formació permanent del professorat.
- Bloc 3. El disseny i desenvolupament del currículum
 - 3.1. Nivells de concreció curricular: del currículum oficial a la programació.
 - 3.2. La programació d'aula com a seqüència d'unitats didàctiques.
 - 3.3. El desplegament del currículum.
 - 3.4. L'avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Bloc 4. La tutoria, l'orientació acadèmica i professional i l'educació en valors i ciutadana
 - 4.1. La planificació de l'acció tutorial: El PAT.
 - 4.2. Funcions del tutor i de l'equip docent.
 - 4.3. La coordinació de l'acció tutorial i el treball en equip del professorat.
 - 4.4. Actuacions per a l'orientació acadèmica i professional.
 - 4.5. Actuacions per a l'educació en valors, social i ciutadana.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques (grup gran), seguint diversos textos, material audiovisual i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a debats i a classes pràctiques en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de resolució de problemes, comentaris de textos, etc., amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

El professorat proposarà la realització d'activitats de treball en grup i individuals per a la realització de les quals tendran el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle l'alumne tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb el professor, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet i propostes de pràctiques de treball autònom.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals amb participació de l'alumnat	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part del professor/a dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en PowerPoint, etc.). Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti.
Classes pràctiques	Pràctiques en grups	Grup gran (G)	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperativa, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran: - Debats a l'aula. - Anàlisi i comentari de documents i materials. - Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi. - Anàlisi de documents audiovisuals.
Classes pràctiques	Treball de grup	Grup gran (G)	En el marc de les classes pràctiques l'alumnat, organitzat en petits grups, iniciarà un treball o recerca. Aquest treball tindrà dues fases, una presencial i una no presencial en la qual els grups continuaran i finalitzaran el treball a presentar.
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	L'examen escrit constarà de dues parts: una primera part -avaluació de la part teòrica- consistent, com a màxim, en 3 preguntes de resposta breu i una de desenvolupament sobre els continguts que figuren a l'apartat continguts, i una segona part -avaluació de la part pràctica- que inclourà, com a màxim, dos exercicis relacionats amb les competències treballades en la part pràctica.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment del temari	Prèvia o posteriorment a l'exposició del professor dels temes, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a través de lectures complementàries, treballs individuals de planificació i reflexió, recerca documental, etc. Per facilitar aquesta tasca, s'indicarà a cada tema, les fonts que s'han de consultar, les quals es posaran a disposició de l'alumnat a l'entorn moodle de campus extens.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporarà una síntesi dels continguts (mapa conceptual), el treball individual i, en el seu cas, les microtasques realitzades durant el transcurs de l'assignatura. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.
Estudi i treball autònom en grup	Treball de grup	Una vegada formats els grups i iniciat el treball en el marc de les sessions pràctiques, els equips de feina planificaran de manera autònoma els moments de trobada fora de l'horari de les classes presencials i la distribució de la tasca entre els diferents integrants.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		18	0.72	24
Classes teòriques	Classes magistrals amb participació de l'alumnat	8	0.32	10.67
Classes pràctiques	Pràctiques en grups	6	0.24	8
Classes pràctiques	Treball de grup	2	0.08	2.67
Avaluació	Examen	2	0.08	2.67
Activitats de treball no presencial		57	2.28	76
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment del temari	30	1.2	40
Estudi i treball autònom individual	Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura	15	0.6	20
Estudi i treball autònom en grup	Treball de grup	12	0.48	16
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

- Per a poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne obtengui la suficiència en cadascuna de les parts -treball en grup, carpeta d'aprenentatge i examen- de forma independent i haver assistit com a mínim al 65% de les sessions, participant i implicant-se en el desenvolupament d'aquestes de forma satisfactòria.
- Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà a l'inici del curs.
- Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

4. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; en aquest cas l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.

Classes magistrals amb participació de l'alumnat

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part del professor/a dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual (vídeo, presentacions en PowerPoint, etc.). Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència (es obligada l'assistència a un mínim d'un 65% de les sessions) i la participació en les classes.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Pràctiques en grups

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Escales d'actituds (No recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperativa, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran: - Debats a l'aula. - Anàlisi i comentari de documents i materials. - Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi. - Anàlisi de documents audiovisuals.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència (es obligada l'assistència a un mínim d'un 65% de les sessions) i la participació en les classes. Es valorarà la implicació de l'alumnat en el treball en grups, la capacitat de treball en equip, com també les actituds.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Treball de grup

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (No recuperable)
Descripció	En el marc de les classes pràctiques l'alumnat, organitzat en petits grups, iniciarà un treball o recerca. Aquest treball tindrà dues fases, una presencial i una no presencial en la qual els grups continuaran i finalitzaran el treball a presentar.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà el grau de coneixements adquirits per l'alumnat amb el seu treball en equip, tant pel que fa a la presentació, l'estructura dels continguts, l'adequació del treball a l'objectiu anunciat i la qualitat del mateix.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (No recuperable)
Descripció	L'examen escrit constarà de dues parts: una primera part -avaluació de la part teòrica- consistent, com a màxim, en 3 preguntes de resposta breu i una de desenvolupament sobre els continguts que figuren a

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Criteris d'avaluació	<p>l'apartat continguts, i una segona part - avaluació de la part pràctica- que inclourà, com a màxim, dos exercicis relacionats amb les competències treballades en la part pràctica.</p> <p>L'examen tindrà dues parts:</p> <p>a) avaluació de la part teòrica: consistirà en el desenvolupament d'un tema: es valorarà la correcta exposició dels continguts adquirits a través de l'assignatura i la relació que l'alumna estableixi entre ells, com també la organització i la coherència dels continguts exposats. A més s'inclouran, com a màxim, 3 preguntes de resposta breu relacionades amb les competències específiques de l'assignatura. (65% del valor de l'examen).</p> <p>b) avaluació de la part pràctica: inclourà, com a màxim, dos exercicis relacionats amb les competències treballades a la part pràctica. Es valorarà l'adequació dels coneixements adquirits a la resolució dels exercicis pràctics plantejats.(35% del valor de l'examen).</p>
----------------------	---

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (No recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporarà una síntesi dels continguts (mapa conceptual), el treball individual i, en el seu cas, les microtasques realitzades durant el transcurs de l'assignatura. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.
Criteris d'avaluació	La carpeta d'aprenentatge serà elaborada de forma individual i inclourà un apartat de síntesi dels continguts (mapa conceptual) i el treball individual. Així mateix, en el seu cas, podrà incloure els microtreballs realitzats durant el desenvolupament de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els estudiants disposaran de materials i recursos per al seguiment de l'assignatura, els quals estaran disponibles a l'aula virtual de l'assignatura. Aquests materials es consideraran bibliografia bàsica.

Bibliografia bàsica

GINÉ, N. y PARCERISA, A (Coord.) (2003). Planificación y análisis de la práctica educativa. Barcelona: Graó.

DEL CARMEN, L; CODINA, M; GINÉ, N; MENOYO; M.P; PARCERISA, A;QUINQUER; URRUZOLA, M.j i ALTRES. (2004). La planificación didáctica. Barcelona: Graó.

ESTEVE, J.M. El sistema educativo ante la encrucijada del cambio social: una mirada hacia el futuro. Disponible a <http://www.monografias.com/trabajos32/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social.shtml>

ZABALA, Z.; ARNAU, L. (2007), 11 Ideas Clave. Cómo aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

BONALS, J. (1996). El trabajo en equipo de equipo del profesorado. Barcelona: Graó.

CEBRIÁN, M. (1997): Nuevas competencias para la formación inicial y permanente del profesorado. Revista Electrónica de Tecnología Educativa, 6. Disponible a: <http://www.uib.es/depart/gte/revelec6.html> [Data de consulta: maig de 2009.]

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

- CANO, E. (2005). Com millorar les competències del docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenvolupament de les competències dels professorat. Barcelona: Graó.
- CPR; EOEP; SITE de Badajoz (1997): Guía para la reflexión y la evaluación de lapropia práctica docente. Disponible a: ESTEBARANZ, A. (2001): «La enseñanza como tarea del profesor». A c. MARCELO (ed.): La función docente. Madrid. Síntesis, p.103-139.
- IMBERNON, F. (2007). La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio. 10 ideas clave. Barcelona Grao.
- LÓPEZ HERNANDEZ, A. (2007). El trabajo en equipo del profesorado. 14 Ideas clave. Barcelona: Graó
- PERRENOUD, P. (2004). Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar. Barcelona: Graó.
- PERRENOUD, P. (2001): «La formación de los docentes en el siglo XXI». Revista de Tecnología Educativa, XIV, 3, p. 503-523.
- PERRENOUD, P. (2007). Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje. Barcelona: Graó
- PUIG ROVIRA, J. (1999). Feina d'educar. Barcelona: Edicions 62
- SCHÖN, D. (1992). La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la formación y el aprendizaje en las profesiones. Madrid: Paidós MEC.
- SCHÖN, D. (1998). El profesional reflexivo. Como piensan los profesionales cuando actúan. Madrid: Paidós.
- ARNAIZ, P.; DÍEZ, M.C; DÍEZ DE ULZURRUN, A; NOTÓ, F; PUIG, J.M. I ALTRES. (2001). La acción tutorial . Barcelona: Graó.
- BISQUERRA, R. (Coord.) (2002). La práctica de la orientación y la tutoría . Barcelona: Praxis
- LLONGÁS, J; MOLLÁ, N. (Coords.) (2007). La escuela orientadora. La acción tutorial desde una perspectiva institucional. Madrid: Narcea
- MARTIN, E.; TIRADO, V (Coords.) (1996). La Orientación Educativa y Profesional en la Educación Secundaria. Barcelona. ICE de la Universitat de Barcelona/ Horsori.
- MARINA, JOSÉ A.; BERNABEU, R. (2007). Competencia social y ciudadana. Madrid: Alianza Editorial.
- BARBERÀ, E; MAURI, T; ONRUBIA, J. (Coords.) (2008). Cómo valorar la calidad de la enseñanza basada en las TIC. Pautas e instrumentos de análisis. Barcelona. Graó
- MAURI, T.; ONRUBIA, J. (1994). Decisiones sobre metodología didáctica. Cuadernos de Pedagogía .núm. 223, (pág.39-44).
- ESCAMILLA, A. (2008). Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros. Barcelona: Graó.
- ESCAMILLA, A. (2009). Las competencias en la programación de aula. Barcelona: Graó.
- BARBERÀ GREGORI, E. (2000). Avaluació de l'ensenyament, avaluació de l'aprenentatge. Barcelona: Edebé
- SANTMARTÍ, N. (2007). Evaluar para aprender. 10 ideas Clave: Barcelona: Graó.
- MARTÍN GARCÍA, X.; PUIG ROVIRA, JOSEP M^a (2007). Les set competències bàsiques per educar en valors. Barcelona: edit. Graó.
- TRILLA, J. (1997). Relaciones entre la educación formal, no formal i la informal. En la educación fuera de la escuela. México. Ariel.

Altres recursos

- LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació («BOE» 106, de 4-5-2006)
- Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
- Decret 82 /2008, de 25 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears.
- Instruccions de la Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives sobre l'elaboració de les programacions didàctiques a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria de les Illes Balears per al curs 2009-2010.

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10693 - Processos i Contextos Educatius
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents públics d'educació secundària per al curs 2010-11

